

PRAKTISCH EN UP-TO-DATE

VVVF ACTUALISEERT HANDLEIDING ETIKETTERING

Handleiding Etikettering – Deel 2

wetgeving
© VVVF, februari 2019

De VVVF heeft de Handleiding Etikettering aangepast aan de laatste wet- en regelgeving. Bij deze vernieuwingslag zijn de etiketteringsvoorschriften van deel twee grondig onder handen genomen. De handleiding is bestemd voor de fabrikanten van verf, drukinkt, lijm en kit.

TEKST: DORINE VAN KESTEREN
FOTO: SHUTTERSTOCK

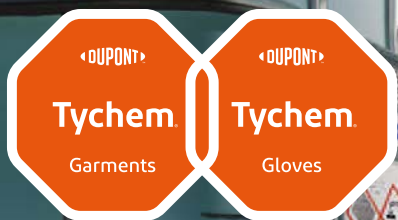
De gedachte is dat uniformiteit in de symbolen en teksten op etiketten helpt om gebruikers en afnemers te informeren over de risico's van gevaarlijke stoffen en de bijbehorende beschermingsmogelijkheden.

“Een helder etiket is een preventieve veiligheidsmaatregel die niet alleen informatie geeft, maar ook nog eens verplicht is. Het maken van een etiket is geen sinecure. Het is dus heel goed dat de VVVF haar leden een praktisch hulpmiddel biedt in de vorm van de Handleiding Etikettering”, zegt Luc Turkenburg, die de VVVF ondersteunt bij het actualiseren van de handleiding. Turkenburg werkte meer dan dertig jaar bij AkzoNobel, onder andere als director Regulatory Affairs. Tegenwoordig is hij zelfstandig consultant op het gebied van wet- en regelgeving voor de chemische industrie en de verf-, drukinkt- en lijmindustrie.

GEVAAR EN VOORZORG

In Europa zijn de regels voor het etiketteren van gevaarlijke producten te vinden in de CLP-verordening. CLP staat voor Classification, Labelling en Packaging. Deze verordening, die sinds 2009 van kracht is, is afgeleid van het wereldwijde GHS-systeem voor de indeling en etikettering van chemische stoffen van de Verenigde Naties.

Ieder etiket moet de naam van de fabrikant en de gevaarlijke bestanddelen (boven een bepaalde concentratie) van het product vermelden. Of een fabrikant verplicht is een of meerdere gevarenpictogrammen op te nemen, hangt af van de stoffen die zijn gebruikt en de concentratie daarvan. Het etiket bevat ook zogenoemde gevaar- en voorzorgzinnen. Hazardzinnen (H-zinnen) zijn standaard

FOR GREATER GOOD™

DuPont Personal Protection
DuPont de Nemours (Luxembourg) S.à r.l.
Contern - L-2984 Luxembourg

Klantenservice
T. +352 3666 5111
mycustomerservice.emea@dupont.com

tychemgloves.dupont.com
safespec.dupont.co.uk

'PRODUCENTEN MOETEN ELKAAR BECONCURRENEN OP PRIJS EN KWALITEIT – EN NIET OP HET ETIKET'

CLP-zinnen die omschrijven welke gevaren het product met zich meebrengt ('giftig bij inslikken'). Precaution-zinnen (P-zinnen) zijn de wettelijke standaardzinnen die duidelijk maken hoe mensen het product veilig kunnen gebruiken en wat zij moeten doen als er iets misgaat ('in goed gesloten verpakking bewaren', 'buiten bereik van kinderen bewaren', 'afval niet in de gootsteen werpen').

DRIE DELEN

De volledige Handleiding Etikettering van de VVVF bestaat uit drie samenhangende delen. Deel één is een algemene leidraad, die is opgesteld door de Europese koepelorganisatie CEPE. Deel drie bevat de vertaling van alle H- en P- zinnen in de 23 EU-talen. De actualisatie is gericht op deel twee, dat is gewijd aan de etiketteringsvoorschriften. Turkenburg: "Deel twee van de gids geeft inzicht in alle wettelijk verplichte informatie die op het label moet staan, maar die niet in CLP is geregeld. Deze wetgeving is in de tussentijd veranderd. Alle wijzigingen hebben we op een rij gezet en doorgevoerd in deel twee. Denk aan de nationale regels over de maximale hoeveelheid oplosmiddelen, de omgang met afval en ook afspraken die gemaakt zijn in convenanten tussen de overheid en de industrie. Op Europees niveau is bijvoorbeeld de Biocidenverordening tot stand gekomen. Ook deze wetgeving over conserveringsmiddelen heeft gevolgen voor het etiket, want volgens CLP moet dan in sommige gevallen een gevaarsvermelding gegeven worden."

De oude gids dateerde uit de tijd dat er voor mengsels een overgangsregime voor de CLP-verordening gold. Sinds juni 2017 is dat voorbij en moeten alle etiketten voldoen aan de CLP-eisen. "Alle voorbeelden over hoe fabrikanten de overgang van het ene naar het andere systeem moesten aanpakken, hebben we dus verwijderd. De oranje vierkantjes met het doodshoofd erin zijn nu verboden; het CLP-pictogram is een roodomrande ruit met klein zwart doodshoofd erin. Daarnaast zijn alle H- en P-zinnen en de rekenregels voor de mengsels gewijzigd."

ONGELIJK SPEELVELD

De nationale en Europese etiketteringsregels zijn ingewikkeld, geeft Turkenburg grif toe. Toch is hij niet bang dat kleine of middelgrote verf-, drukinkt-, lijm- en kitfabrikanten de wetgeving niet (meer) kunnen bijhouden. "Maar het mkb kan niet alles zelf doen, dat is een feit. Grotere bedrijven hebben nu eenmaal meer mankracht en middelen. Toen ik bij AkzoNobel werkte, vond ik het helemaal niet erg om in het ontwikkelen van handleidingen wat meer werk te steken dan kleinere bedrijven. Want uiteindelijk hebben we er allemaal profijt van dat iedereen zich aan dezelfde regels houdt en er een gelijk speelveld ontstaat. Het kan niet zo zijn dat de nieuwste regels alleen door grote bedrijven worden gevolgd of dat één klein bedrijf deze regels volgt en andere vergelijkbare bedrijven niet. Producenten moeten elkaar beconcurreren op prijs en kwaliteit – en niet op het etiket."

SERO
PumpSystems

BEDU
= P O M P E N =

SERO
PumpSystems

SERO ZELFAANZUGENDE ZIJKANAALWAAIER POMPEN

- Zeer goed zelfaanzuigend
- Capaciteit tot 36 m³/h
- Opvoerhoogte tot 800 m
- Temperatuur -20 tot +220°C
- Leverbaar met NPSH voortrap met NPSHr tot 0,2 m
- Leverbaar in gietijzer en roestvaststaal AISI 316
- Vele mogelijkheden m.b.t. de asafdichtingen
- Ook uitvoeringen in API 610
- 1:1 uitwisselbaar met andere merken

TOEPASSINGEN

Voor het verpompen van o.a. gashoudende vloeistoffen of vloeistoffen met een hoge dampspanning zoals oplosmiddelen, diverse koolwaterstoffen en vloeibare gassen. Tevens geschikt voor logen en zuren.

Bedu Pompen BV - Nederland ■ +31 (0) 88 4802 900 ■ info@bedu.nl

Bedu Belgium BVBA - België ■ +32 (0) 3 8087 980 ■ info@bedu.be

WWW.BEDU.NL

made for your process

WWW.BEDU.BE

INFOR BLENDING BRANCHESPECIEFIEKE SOFTWARE (SEMI-) PROCESINDUSTRIE

**HANDIGE
SOFTWARE VOOR
MSDS-EN IN
34 TALEN!**

ERP | BEHEER GEVAARLIJKE STOFFEN | LIMS | DOCUMENT MANAGEMENT

**Recepturen, Berekening VOS-gehalte, Pigment/Vulstof-verhouding,
Tracking and Tracing, Analysecertificaat, MSDS, REACH, GHS**

Dan weten wij waar het over gaat!

IT-Partner voor automatisering van al uw bedrijfsprocessen. Wij bieden volledig geïntegreerde ERP of deeloplossingen in de branches:

- Chemie & Verf
- Farmacie & Voedingssupplementen
- Voeding & Drank
- Verzorging & Cosmetica

blending

infor

Partner Network

Kade 40a • 3371 EP Hardinxveld-Giessendam (The Netherlands) • +31 184 490 367 • www.blending.nl

WAAR TE VINDEN?

Het geactualiseerde deel twee van de Handleiding Etikettering vervangt de VVVF Etiketteringsgids van juni 2012. Leden kunnen deel twee kosteloos downloaden van ledennet. Deel één en drie zijn te vinden op de website van de Europese brancheorganisatie CEPE – www.cepe.org – waarbij VVVF-leden automatisch aangesloten zijn.

‘HET DOEL VAN DEZE EUROPESE REGELS IS DAT DE NATIONALE VERGIFTINGENCENTRA IN NOODGEVALLEN DIRECT KUNNEN ACHTERHALEN OM WELKE STOFFEN HET PRECIES GAAT’

Afnemers hechten volgens Turkenburg wel degelijk waarde aan de informatie op het etiket. “In de consumentenwereld zijn nog wel stappen te maken, maar bij zakelijke afnemers speelt het etiket absoluut een rol bij de keuze voor een bepaald product.”

LEESBAARHEID

Duidelijkheid is een belangrijke wens van de wetgever. Het liefst moeten gebruikers in één oogopslag kunnen zien wat de gevaren van een product zijn en wat ze moeten doen om er veilig mee om te gaan. Tegelijk neemt het aantal verplichte waarschuwingssinnen toe. Turkenburg waarschuwt dat ‘hoe meer informatie, hoe beter’ niet altijd opgaat. “De EU wil de leesbaarheid van etiketten bevorderen, maar dat bereik je niet door er alsmaar meer informatie op te zetten. Als je te veel H- en P-zinnen toevoegt, wordt de inhoud weliswaar steeds correcter, maar de vraag is of gebruikers het nog lezen. En de vraag is ook of zo’n volgeschreven etiket daadwerkelijk leidt tot minder vergiftigingen en arbeidsongevallen.”

Turkenburg stelt dan ook voor dat de sector in gesprek gaat met de nationale en Europese overheid over beknoptere alternatieven. “Als verf- en drukinktindustrie hebben we belang bij vereenvoudiging. Onze mengsels zijn zo complex, dat er soms wel meer dan twintig H- en P-zinnen van toepassing kunnen zijn! In de werkgroep van CEPE worden afspraken gemaakt over hoe we zinnen kunnen samenvoegen en indien nodig kunnen er zelfs industriespecifieke zinnen worden toegevoegd. Het is bijvoorbeeld mogelijk om alle zinnen die betrekking hebben op kleding – ‘het dragen van handschoenen wordt geadviseerd’, ‘voorkom spetters op kleding’ – te vervangen door het overkoepelende:

‘draag beschermende kleding’. Natuurlijk moeten we hier goed over nadenken: de kortere versie moet de lading volledig dekken.”

PIJPLIJN

Het blijft niet bij de huidige actualisatieslag, besluit Turkenburg: ook aanpassing van deel één en drie van de handleiding zit in de pijplijn. “Uit deel één moeten we alle verwijzingen naar de CLP-overgangsperiode voor mengsels verwijderen. Het Guidance Document over CLP van Europees Agentschap ECHA is zo’n vierhonderd pagina’s, maar niet alles is relevant voor verf-, lijm- en drukinktfabrikanten. Een fikse klus dus die we op niet al te lange termijn willen afronden. Hieruit volgt automatisch aanpassing van deel drie.”

Deel één gaat daarna nog een keer op de schop. Dit hangt samen met het nieuwe element dat etiketten van gevaarlijke mengsels vanaf 1 januari 2020 moeten bevatten: de UFI-code. Deze ‘unique formula identifier’ is een alfanumerieke code van zestien tekens. “Het doel van deze Europese regels is dat de nationale vergiftigingen-centra in de lidstaten in noodgevallen – bijvoorbeeld een kind dat verf heeft binnengekregen – direct kunnen achterhalen om welke stoffen het precies gaat. Het medisch handelen kan daar vervolgens op worden afgestemd. Naast de UFI-code zijn fabrikanten verplicht om de vergiftigingencentra specifieke informatie te verstrekken over onder meer de (toxicologische) samenstelling, verpakking en productcategorie. Het behoeft geen betoog dat dit enorme consequenties heeft voor de etikettering. Maar met de aanpassing van de handleiding wachten we totdat de exacte inhoud en reikwijdte van de nieuwe regels bekend zijn.”